

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(10)
รายการภาพประกอบ	(13)
ตัวย่อและสัญลักษณ์	(14)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	5
สมมุติฐาน	5
2 ทบทวนวรรณกรรม	6
ประเภทของการไม่ใช้ยาตามแนะนำ	6
สถานการณ์ปัญหาการไม่ใช้ยาตามแนะนำในผู้ป่วยความดันโลหิตสูง	
ต่อปัญหาการไม่ใช้ยาตามแนะนำ	7
สรุปปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาการไม่ใช้ยาตามแนะนำของผู้ป่วย	9
วิธีวัดการใช้ยาตามแนะนำ	11
กลยุทธ์ที่จะช่วยเพิ่มการใช้ยาตามแนะนำของผู้ป่วย	13
นิยามคำว่า Directly Observed Therapy (DOT)	15
ประวัติความเป็นมาของวิธี Directly Observed Therapy (DOT)	15
การใช้วิธี Directly Observed Therapy (DOT) ในประเทศไทย	16
3 วิธีการวิจัย	17
แบบการวิจัย	17
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	17
ประชากรที่จะศึกษา	18

วิธีการเลือกตัวอย่างจากประชากรที่จะศึกษา	18
การเก็บข้อมูล	19
เครื่องมือในการวิจัย	24
การวิเคราะห์ข้อมูล	24
4. ผลและการอภิปรายผล	26
ข้อมูลพื้นฐาน	26
ความสอดคล้องของผลการวัดด้วยวิธีต่าง ๆ	31
ประสิทธิภาพของวิธี DOT	38
ค่าความดันโลหิตในผู้ป่วยแต่ละกลุ่ม	42
ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการควบคุมความดันโลหิต กับการใช้ยาตามแนะนำของผู้ป่วย	48
เวลาที่เกสัชกรใช้ในการให้คำแนะนำในผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม	49
ความเห็นของผู้ป่วยต่อการนำวิธี DOT มาประยุกต์ใช้ใน ผู้ป่วยความดันโลหิตสูง	53
ความเห็นของญาติผู้ป่วยต่อการนำวิธี DOT มาประยุกต์ใช้ใน ผู้ป่วยความดันโลหิตสูง	55
ความเห็นของแพทย์และพยาบาล ซึ่งรับผิดชอบคลินิกความดันโลหิต สูงต่อการนำวิธี DOT มาประยุกต์ใช้	57
5. สรุปและข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	71
ประวัติผู้เขียน	86

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
4.1	แสดงรายละเอียดของจำนวนปัญหาการไม่ใช้ยาตามแนะนำของผู้ป่วยทั้งหมดและผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์การศึกษา	26
4.2	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วย	27
4.3	ชนิดของยารักษาความดันโลหิตสูงที่ผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่มได้รับในการพบแพทย์ครั้งแรก	30
4.4	แสดงระยะห่างของการมาพบแพทย์ทั้ง 3 ครั้ง	31
4.5	เปรียบเทียบจำนวนปัญหาการไม่ใช้ยาตามแนะนำต่อเดือนของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่มจากการวัดโดยใช้วิธีการนับเม็ดยา วิธีการสัมภาษณ์ และวิธีการใช้บัตรกำกับการรับประทานยา	32
4.6	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งที่มีปัญหาการไม่ใช้ยาตามแนะนำต่อเดือนของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม จากวิธีการสัมภาษณ์ และวิธีการนับเม็ดยา	32
4.7	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งที่มีปัญหาการไม่ใช้ยาตามแนะนำต่อเดือนของผู้ป่วยกลุ่มควบคุม จากวิธีการสัมภาษณ์และวิธีการนับเม็ดยา	33
4.8	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งที่มีปัญหาการไม่ใช้ยาตามแนะนำต่อเดือนของผู้ป่วยกลุ่มทดลองจากวิธีการนับเม็ดยา วิธีการสัมภาษณ์ และวิธีการใช้บัตรกำกับการรับประทานยา	34
4.9	แสดงการวิเคราะห์สัดส่วนของการใช้ยาที่ไม่เป็นไปตามแนะนำของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม จากการวัดโดยใช้วิธีนับเม็ดยา วิธีการสัมภาษณ์ และวิธีการใช้บัตรกำกับการรับประทานยา	35
4.10	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการใช้ยาที่ไม่เป็นไปตามแนะนำของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งประมาณโดยวิธีการสัมภาษณ์ และการนับเม็ดยา	36

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.11	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการใช้ยาที่ไม่เป็นไปตามแนะนำ ซึ่งประมาณ โดยวิธีการสัมภาษณ์ และการนับเม็ดยาในกลุ่มควบคุม	36
4.12	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการใช้ยาที่ไม่เป็นไปตามแนะนำ ซึ่งประมาณ โดยวิธีการสัมภาษณ์ การนับเม็ดยา และจากการใช้บัตรกำกับการรับประทานยา	37
4.13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ Split plot Design เพื่อเปรียบเทียบกับจำนวนครั้งที่มึปัญหาการไม่ใช้ยาตามแนะนำ ต่อเดือนของการมาพบแพทย์ทั้ง 3 ครั้ง ของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม จากวิธีการสัมภาษณ์	39
4.14	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ Split plot Design เพื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนการใช้ยาที่ไม่เป็นไปตามแนะนำของการมาพบแพทย์ทั้ง 3 ครั้ง ของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม จากวิธีการสัมภาษณ์	40
4.15	แสดงรายละเอียดของปัญหาการไม่ใช้ยาตามแนะนำต่อเดือนของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม จากวิธีการสัมภาษณ์	41
4.16	แสดงค่าเฉลี่ยของค่าความดันโลหิตของผู้ป่วย	44
4.17	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบค่าความดันโลหิตบนและค่าความดันโลหิตล่างของการมาพบแพทย์ทั้ง 3 ครั้ง ของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม	45
4.18	แสดงร้อยละของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม ที่สามารถควบคุมความดันโลหิตได้ของการมาพบแพทย์ทั้ง 3 ครั้ง	47
4.19	เปรียบเทียบความสามารถในการควบคุมความดันโลหิตของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม	47

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.20	แสดงการเปรียบเทียบระหว่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการไม่ใช้ยาตาม แนะนำต่อเดือนของผู้ป่วยที่ควบคุมความดันโลหิตได้ และกลุ่ม ผู้ป่วยที่ควบคุมความดันโลหิตไม่ได้ ของการมาพบแพทย์ทั้ง 3 ครั้ง	48
4.21	แสดงการเปรียบเทียบระหว่างสัดส่วนการใช้จ่ายที่ไม่เป็นไป ตามแนะนำของกลุ่มผู้ป่วยที่ควบคุมความดันโลหิตได้และกลุ่ม ผู้ป่วยที่ควบคุมความดันโลหิตไม่ได้ของการมาพบแพทย์ทั้ง 3 ครั้ง	49
4.22	แสดงเวลาเป็นนาทีที่เภสัชกรใช้ในการให้คำแนะนำและแก้ปัญหา การไม่ใช้ยาตามแนะนำ	51
4.23	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกับเวลาที่ใช้ ในการสัมภาษณ์ และเวลาทั้งหมดที่ใช้ในการให้คำแนะนำผู้ป่วย ทั้ง 2 กลุ่ม ของการมาพบแพทย์ทั้ง 3 ครั้ง	52
4.24	แสดงการเปรียบเทียบเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์และเวลาทั้งหมด ที่ใช้ในการให้คำแนะนำของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม ของการมาพบแพทย์ ทั้ง 3 ครั้ง	52
4.25	แสดงคะแนนความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการนำวิธี Directly Observed Therapy (DOT) มาประยุกต์ใช้ในผู้ป่วยความดันโลหิตสูง	53
4.26	ปัญหาและข้อเสนอแนะที่ผู้ป่วยพบจากการใช้วิธี DOT	54
4.27	ข้อมูลทั่วไปของญาติที่ตอบแบบสอบถาม	56
4.28	แบบสอบถามความคิดเห็นของญาติผู้ป่วยต่อความเหมาะสม ของบัตรกำกับการรับประทานยา	56
4.29	คะแนนความพึงพอใจของญาติผู้ป่วยต่อการนำวิธี Directly Observed Therapy (DOT) มาประยุกต์ใช้ในผู้ป่วยความ ดันโลหิตสูง	57

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	แสดงแผนผังการปฏิบัติงานการใช้วิธี DOT ในผู้ป่วย ความดันโลหิตสูง	25

ตัวย่อและสัญลักษณ์

DOT	=	Directly Observed Therapy
1 st	=	First
2 nd	=	Second
3 rd	=	Third
SBP	=	Systolic Blood Pressure
DBP	=	Diastolic Blood Pressure